

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Kırk ikinci inikat

14 . IV . 1944 Cuma

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	52	saplarının Tetkiki Encümeni mazbatası	
2. — Havale edilen evrak	52	(5/16)	52
3. — Müzakere edilen maddeler	52	2. — Türk kodeksine uygun olmayan	
1. — Büyük Millet Meclisi, Riyaseti		eczayı tıbbiye ve kimyeviye'nin ithalleri	
Cumhur ve Divanı Muhasebat 1942 malî		hakkında kanun lâiyhası ve Gümrük ve İn-	
yılı hesabı katileri hakkında Meclis He-		hisarlar ve Sıhhat ve İctimai Muavenet	
		Encümenleri mazbataları (1/224)	52:56

1. — SABIK ZABIT HULASASI

Askerî ve Mülki Tekâüt Kanununun 7 nci maddesinin tefsirine mahal olmadığı hakkında ki mazbata ile;

Askerî memurlar hakkındaki kanuna 4296 sayılı kanunla eklenen muvakkat maddenin C fıkrasının değiştirilmesine dair kanun lâiyhası kabul olundu.

Arttırma, Eksiltme ve İhale Kanununun 57

nci maddesine bir fıkra ilâvesine dair kanun lâiyhasının birinci müzakeresi yapıldı.

Cuma günü toplanılmak üzere inikada nihayet verildi.

Reisvekili	Kâtip	Kâtip
Aydın	Erzincan	Malatya
Dr. M. Germen	B. K. Çağlar	N. Baydar

2. — HAVALA EDİLEN EVRAK

Lâyhalar

1. — Askerî ve Mülki Tekâüt Kanununun 64 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâiyhası (1/242) (Maliye ve Bütçe Encümenlerine)

2. — Askerî ve Mülki Tekâüt Kanununun 45 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâiyhası (1/243) (Millî Müdafaa, Maliye ve Bütçe Encümenlerine)

3. — Diyanet İşleri Reisliği Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki 2800 sayılı kanunun 3665 sayılı kanunla değiştirilen 3 nci maddesinin tadiline dair kanun lâiyhası (1/244) (Bütçe Encümenine)

4. — Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında kanun lâiyhası (1/245) (Millî Müdafaa ve Bütçe Encümenlerine)

5. — Subaylar Heyetine mahsus Terfi Kanu-

nunun 11 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâiyhası (1/246) (Millî Müdafaa Encümenine)

6. — Türkiye ile Macaristan arasında mevcut ticari mübadelelere ve tediyelerin tanzimine mütedair Anlaşmalarla merbutlarının 31 mayıs 1944 tarihine kadar uzatılması hakkında kanun lâiyhası (1/247) (Hariciye ve Ticaret Encümenlerine)

Teklifler

7. — İdare Heyetinin, Büyük Millet Meclisi ve Riyaseti Cumhur 1943 malî yılı bütçelerinde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi (2/40) (Bütçe Encümenine)

8. — Sivas Mebusu Abdurrahman Naci Demirağ'ın, Belediye İstimlak Kanununun 9 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi (2/41) (Dahiliye Encümenine)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15

REİS — Ş. Günaltay

KATIPLER : N. Baydar (Malatya), K. Turan (İsparta).

REİS — Celse açılmıştır.

3. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *Büyük Millet Meclisi, Riyaseti Cumhur ve Divanı Muhasebat 1942 malî yılı hesabı katileri hakkında Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni mazbatası (5/16) [1]*

REİS — Bu mazbata tabu tevzi edilmiştir. Meclisçe irtilâ hâsıl olmuştur. Hazine hesabı katisine ithal edilmek üzere Hükümete tevdi edile-

cektir.

2. — *Türk kodeksine uygun olmayan eczayı tıbbiye ve kimyeviye'nin ithalleri hakkında kanun lâiyhası ve Gümrük ve İnhisarlar ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet Encümenleri mazbataları (1/224) [2]*

[1] 87 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.

[2] 88 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.

Dr. SAİM ALİ DİLEMRE (Rize) - Arkadaşlar, beni dikkatle dinleyin. Burada bir kanun müzakeresi edilecek. Bu vesile ile burada konuşmak istiyorum. Şimdi efendim, lâyiha da okunacaktır ve sizde okumussunuzdur. Biz bir düsturu edviye yaptık, yani kodeks. Bu kodeksi iki defa da bastık. Bizim istediğimiz tertipte olmıyanları almıyalım dedik. Onun için fabrikalar ve saire kendi memleketlerinin edviye düsturuna uygun olan ilaç yapar. bir de bizim için ilaç yapar. Bunu beğenmeyiz. Meselâ Almanya'da yapılan yani bildiğimiz karlispat ilâcı. Bunu herkes alıyor. Almanya'da yapılır. İçinde mai billür vardır diye biz toz halinde isteriz. İsteriz amma, şimdi sıkışmışızdır. Bizim için orada ilâç yapan yoktur. Bizim için ilâç varsa verin diyoruz varsa onu da vermiyorlar. Şimdi bir kanun olduğu için bir mukabil kanun geldi. Bizim için yapmadıkları ilâçlara dahi talip olacağız. Bu misillü gümrüklere gelmiş ve yığılmış ilâçlar vardır, kanununuza muhalif olduğu için alınmışızdır. Şimdi siz diyeceksiniz ki alalım, alacağız. Lâyiha budur. (Sizin fikriniz nedir, alalım mı sesleri)

R. VARDAR (Zonguldak) — Alalım diyelim mi?

Dr. S. A. DİLEMRE (Devamla) — Durun efendim, nasıl almıyalım, alalım, alacağız. Biz on'ların ilâçlarını almıyoruz diyemeyiz. çünkü ihtiyacımız vardır. Onu söyleyeceğim. Şimdi arkadaşlar bir takım edviye, ilâçlar vardır, hastalığa karşı ilâç alacağız. Fakat bu alacağımız şey, bu kimya maddeleri her vakit ilâç mıdır? Bu ilâçlar, insan için ilâçlar, hayvanat için ilâçlar, nebatat için ilâçlar, kurtlara, kuşlara karşı ilâç lâzımdır. Şimdi geçen gün burada afyon verip atebirin alacağız diye bir kanun çıktı. Hesapladık bir kilo atebirin 288 lira.

İşte kâğıttan okuyayım. Kâğıdı kaybetmişim. (Gülmeler) Ne ise (3) ton atebirin alıyoruz 886 000 lira mı ne veriyoruz, böyle bir şey. Yani Almanya ile yaptığımız mukavele hepsini süpürüyor. Amma Allaktan ki bunun yerine biz afyon veriyoruz. Şimdi bu ilâç hariçte de satılıyor amma atebirin kim bilir valutasının kaç misli halka gidecektir. En aşağı kilosu 300 liraya gelecektir. Bunu almazsakta olmaz. Şimdi efendim, böceklere karşı üzümüleri potasa batıracağız. Köylüler kazanda bir şeyle yapıp batırıyorlarmış. Onu da şimdi öğrendik.

Arkadaşlar bu, ocak külünden çıkan bir maddedir. Ve size vagonlarla lâzım olur. Bu uzun uzadıya bir kimya işi değildir. Çok istihsal edildiği zaman her halde usulü basit bir iştir. Yani bize, insanlara sırtmaya karşı, şuna buna karşı ilâç lâzım da, biz ziraatçımız, bizim nebatatımıza, konservelerimize onun on misli lâzımdır. Biz böyle göztaşı, sut, suni gübre, yani ne bileyim ben bir miktar kimyacılık yap-

mazsak bu daima bize bir derttir. Biz bu kimya sanayiine bir para koymalıyız. 30 ton, 25 ton kinin ve atebirine her sene para veriyoruz. Bu, vallahi 18 - 20 milyon eder; anlaşıldı mr. İlâç bertaraf ediyorum. Haydi o kadar şey demiye- lim. Beride çiftçiliğimizi yapamıyacağız, bu ilâç yüzünden. Azizim suni kübre nedir, biliyorsunuz. Ta eski zamanlardan beri bizde barut yaparlar. İşte bu, barutta kullanılan küherçiledir. Şu kadar çıkar Anadolu'da ve sairedede. Nasıl yapılmaz? Sonra bu atebirin meselesi. Bataklığı kurutalım diyoruz ve şu kadar para sarfediyoruz. Bataklıklar cins einstir. Bizim memleketimizdeki bataklıkları biliyor musunuz? Zaten kurutmağa gittiğiniz zaman kendisi kurur. (Gülmeler, ne oldu sesleri). Dinleyeydiniz de anlayırdınız. Binaenaleyh herkes bilir ki, bir parca düşününce, hekimce değil, bu memlekette sıtma ilâcı isba haline gelmelidir. herkesin cebinde leblebi gibi kinin olmalı. Bu ilâç sıkıntısı katiyen olmamalıdır. Vallahi ve billâhi bu bataklıkları kurutmak için önüne geçilemez. Yalnız bu sıtma bizim ırkımızı bozmamalıdır. Dalağımız şişmemeli, karnımıza su dolmamalı, çocuklarımız fakrûddeme tutulmamalıdır. Sekiz çocuktan bir tanesi kalmıyor. bu sıtma yüzünden. Sıtma öyle bir dert olmalıdır ki tesiri olmasın. Karnımızdaki solucanlar gibi.

Tayvare ile geliyormuş: Nijerya'dan Mısır'a, sinek, bilemem neler. Şimdi, ben sizi tehye etmek istemiyorum. Arkadaşlar, bakkallarda çamasır vıkmak için aldığımız soda da Bulgaristan'dan mı gelsin? Bu bapta bizim ihmalciliğimizi az çok sövliyeyim. İhlâmur şu ve bu paket naket Bulgaristan'dan gelir, azierk eczacılara da galiba catmak lâzım. Kiraz cöpünü toplayıp, ihlâmuru toplayıp kaynatmak, hazırlamak da mı yok. İsi adam akıllı Ticarete döktüler. Bu kadar ucuk olur mu? Bilmem hamustlerden miyiz? Neyiz. Söyllyeeceğim budur. (Alkışlar, mânalı gülüşmeler).

SIHAT VE İÇ. MU. EN. NAMINA Dr. O. Ş. ULUDAĞ (Konya) — Sıhhiye Encümenininiz Saim Dilemre'nin fikrine asla aykırı değildir. Encümenimiz de bu noktalar üzerinde durmuş. ve görüşmüştür. Elimizdeki lâyiha üzerine görüştüğümüz vakit şimdiki Türk kodeksine uygun yapılmadığından ilâç getirilemediğini gördük. Bunlar gümrükte beklemekte fakat memlekete sokulamamaktadır. Meselâ gümrüklerde fosfat dö sut, banzoot dö sut . . . v. s. toplanmış fakat, meselâ pepsin terkinde İngiliz kodeksine göre asidin bir miktar fazla olduğu için memlekete sokulamıyor. Halbuki hiç bir mahzuru yok. Ancak Türk kodeksine uygun değildir.

İşte elinizdeki kanun bu maddelerin, bu ilâç-

ların ve kimya maddelerinin memlekete girmesini istihdaf ediyor. Sıhhiye Encümeninin bu fikrini bu şekilde ifade ettikten sonra şahsan arz edeyim ki memleketin bazı mevaddı iptidaiyelerinden istifade edilmek lâzımgelir. Harbi umumide bu gibi maddelerden istifade etmişizdir. Meselâ şarkta, Refahiye ve Ağvanis'ten soda çıkardık ve üçüncü ordu bundan istifade etti. Sivas'ın şarkında Sıhhiye Vekili bizzat sulfat dö manzeyiyi istihsal etti, hem de kazma ve kürekle.

Memleketin her tarafında hindyağı ağaçları vardır. Bundan kolay kolay istifade edebiliriz. Saim Hocanın verdiği izahata bilhassa tesekkür ederim, bizi teyit ettiler. Sıhhat Encümeni, lâyihasının yerinde olduğunu arz ederim.

H. BAYUR (Manisa) — Bu konuyu üzerinde bana söz düşmez. Yalnız Doktor Saim Ali Dilemre arkadaşımızın bir sözü üzerinde müsâadenizle bir kaç şey arzedeceğim. Bataklıklar kurutulmakla bitmez, biz biteriz dediler. Bu vesile ile Sıhhat Vekili arkadaşımızın bir kaç defa nazarı dikkatini celbettim. Bu defa da alenen celbedeyim. Ankara'da tropika sineği var. Anofer sürfesi büyük bataklıklar istemez, küçük ve temiz su birikintilerini tercih eder. Dün Sıhhat Vekâletinin önünden yaya olarak geçiyordum. Köprünün yanında bir su akıyor, hemen işte oracıkta bir iki metre murabba bir bataklık vardır. Bu yaza kadar öyle devam eder. Gerek Sıhhat Vekâletinin, gerekse belediyenin bozuk musluklarının bir çaresine bakarsa yüzlerce kişi hiç olmazsa tropikadan kurtulacaktır. Bu vesile ile bunu rica ediyorum.

R. PEKER (Kütahya) — Arkadaşlar, Türk kodeksine uymayan ilâçların memlekete sokulması hakkındaki kanun lâyihasının müzakeresi münasebetiyle memlekete giren ilâçların milli hayatımızda bâriz ihtiyaçları karşılamak noktai nazarıdan son zamanlarda hâsıl olan güçlük noktasına ufak mikyasta temas etmek ve bu meyanda ilgili vekâleti uyandırıcı mahiyette bir kaç fikir arz etmek istiyorum.

Arkadaşlar, memleketimize dışarıdan gelen ilâçlar büyük kimya ilminin, bilhassa şimyo terapinin tedavide fevkalâde tesir aldığı bir devirde bulunuyoruz. Bu sebeple hastaların tedavisi bakımından dışarıdan gelen ve çok emniyete sayan lâboratuvarlar mahsulü ilâçlara büyük mikyasta ihtiyacımız vardır. Bu ilâçlar memlekete girdikten sonra bunların fiyat ve paha bakımından bilhassa son zamanlarda aldığı şekli, bu Meclis kürsüsünden aksettirmeye icabettirecek bir ciddiyet almıştır. Fevkalâde mühim olan ve hakikaten mevcut bir hastalığın tedavisi için çok tesirli bir madde olarak tanınan bir ilâci piyasadan almak, bilhassa içinde bulunduğumuz bu günün fiyatı bakımından esaslı surette güçlük ve pahalılık ar-

zelmektedir. Bu ilâçlar memlekette hattâ son yıldan biraz evvelki yıllarda muayyen bir fiyatla alınırken, son yıl içerisinde bir kaç defa, meselâ, 75 kuruşa alınan bir ilâç 125, 175 ve sonra 225 e çıkmak suretiyle normalin üstünde bir pahalılık manzarasına doğru gitmektedir. Bunun alelîlak pahalılık meselesi gibi diğer pahalılık sebepleri içinde değil, aynı zamanda sıhhat tesiri bakımından mahiyetini gözönüne almak mecburiyetindeyiz. Bilhassa memlekete dışarıdan sokulan ilâçların pahalıları üzerinde makul ve içinde bulunulan zamanın şartlarına uygun bir hudut dâhilinde ve bunun tespiti hususunda, esasen mevcut olduğunu tahmin ettiğim ihtinamı muzaaf şekilde kullandırmalarını vekâletten rica ederim.

İkincisi en mühim olan ilâçların, bilhassa ormana ve saireye taallük eden ve sıhhat üzerine çok faydalı tesir yapan ilâçların mühim bir kısmı bugün İstanbul'da tamamıyla karaborsaya intikal etmiş vaziyettedir. Yani, hayatın en mühim bir ihtiyacı olan bu ilâci parasıyla eczanelerde bulamıyanlar pekâlâ eczane haricinde bir kaç misli fiyatla bunu bol bol bulabiliyorlar. Bunların bu suretle satıldığı görülmektedir. Vekâletin can yakıcı bir himmetle, karaborsaya intikal meselesini, fiyatların tabii bir mecrada yürütülmesinden başka, ayrı bir mesele olarak bunu da ehemmiyetle takip etmesini vekâletten rica etmeyi huzuru âlinizde bir vazife saydım.

A. R. ESEN (Siird) — Arkadaşlar, Sıhhat Vekâleti bu kanunu buraya huzurumuza getirmekle, Encümeninde bunu tedvin etmekle çok yerinde ve hayırlı bir iş yapmıştır. Biraz da geç kalmıştır. Bendeniz bu kürsüye bir noktayı işaret etmek için çıktım. Bu kanunun maddesinde okuduğuma göre bu madde, ahvali fevkalâde zâil olduktan sonra dahi hükmünün yürüreceğini gösteriyor. Halbuki, biz de bir kodeks vardır, yerindedir, gayet hassas olarak vazifesini yapıyor. Lâkin bu zamanda bu kodeks bizim ihtiyacımızı temin eden ilâçların verilmesine mâni oluyor. Bunu temin etmek için bu kanun gelmiştir. Eğer bu (fevkalâde) kelimesinin konulmasını Encümen kabul ederse çok yerinde olur. Artık fevkalâde zaman geçtikten sonra eski kodeksin yürümesi yerinde olur. Bendeniz buna işaret etmek için söz aldım, bunu rica ediyorum.

SIHHAH ve İÇTİMAİ MUAVENET En. M. M. Dr. O. Ş. ULUDAĞ (Konya) — Efendim, gerek mazbatada ve gerek bu kanunu biz ancak ahvali fevkalâdenin devamı müddetine kabul ettiğimizi bildiriyoruz. Ne kanunu idi o hatırlıyamıyorum. (İkinci madde sesleri). Evet ikinci madde, Ali Rıza Esen arkadaşımızın arzusu pekâlâ yerine getirilmiş oluyor. Ahvali fevkalâde kalktıktan sonra Türk kodeksi de te-

min edilmiş olacak buna lüzum kalmıyacaktır. Bu, eldeki Koruma kanunu nazarı itibare alınarak yapılmıştır. Ali Rıza Beyin sözü ikinci maddede geçmiş bulunuyor. Biz de bunu esas tutmuşuz.

REİS — Heyeti umumiyesi hakkında başka mütalâa var mı? (Yok sesleri).

Maddelere geçilmesini yüksek reynize arz ediyorum. Kabul buyuranlar ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Türk kodeksine uygun olmayan eczayı tıbbiye ve kimyeviye'nin memlekete ithalleri hakkında kanun

MADDE 1. — Gümrüklere gelmiş ve gelecek olan ve vasıfları Türk kodeksine uymayıp fakat imal edildikleri memleketlerin kodekslerine uygun olduğu tesbit edilen tıbbi eza ve kimya maddelerinin memlekete ithallerine Sıhhat ve İhtimai Muavenet Vekâleti izin verebilir.

REİS — Madde hakkında mütalâa var mı? **F. F. DÜŞÜNSEL (Bingöl)** — Burada (tesbit edilen) deniyor bu (tesbit) in kimin tarafından yapılacağı mazbatada vazih şekilde yazılmamıştır, izahını rica ederim.

SIHHAS ve İç. Mu. En. M. M. Dr. O. Ş. ULUDAĞ (Konya) — Efendim, bu tesbitten maksat hariçten gelen ilaçlar mutlaka Gümrük kimyahanelerinde ve Sıhhat ve İhtimai Muavenet Vekâletinin kimyahanelerinde tetkik edilecek ve alınan netice, ilâcın çıktığı memleketin kodeksine uygun olduğu anlaşılırsa kabul edilecek demektir. Tesbitten maksat budur. Bunu Sıhhat ve İhtimai Muavenet Vekâletinin tesbit edeceği yazılıdır.

REİS — Başka mütalâa var mı? Maddeyi yüksek reynize arz ediyorum. Kabul edenler... etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun Millî Korunma kanunu hükümleri meriyetten kaldırıldığı tarihten itibaren bir sene nihayetine kadar hüküm sürer.

REİS — Madde hakkında mütalâa var mı?

E. ERGİN (Mardin) — Maddede (Bu kanun Millî Korunma kanunu hükümleri meriyetten kaldırıldığı tarihten itibaren bir sene nihayetine kadar hüküm sürer) deniliyor.

Bu ibareden Millî Korunma Kanunu bir müddetle mukayyettir, bu müddet gelince veya geçince, hitam bulunca Millî Korunma Kanunu meriyetten kalkar gibi bir mâna çıkar. Fakat biliyoruz ki Millî Korunma kanunu müstekar bir kanundur, daimî bir kanundur. Fevkalâde haller zuhur ettiği görülünce fevkalâde hallerin hükümlerin tatbik edileceğini İcra Vekilleri heyeti kararıyla Hükümet ilân eder. Fevkalâde haller hitam bulduğu zamanda da aynı şekilde artık fevkalâde hükümlerin tatbik edil-

miyeceği aynı şekilde nesredilir. Yoksa Millî Korunma Kanununun 2 nevi ve 3 nevi maddeleri fevkalâde haller hitam bulduğu zamanda Millî Korunma Kanunu hükmü meriyetten kalkar gibi bir mâna ve bir hüküm ifade etmez. Bunun içindir ki, zaten encümenin de mazbatasında tasrih edildiği gibi bu, istenilen mezuniyet gayri tabii halin bittiği tarihten itibaren bir sene geçinceye kadar mer'i olmasıdır. Binaenaleyh madde metninde Millî Korunma Kanununun ruhuna ve ahkâmına daha uygun bir şekilde yazılması için bir tadil teklif ediyorum. Kabulünü rica ederim.

REİS — Takriri okutuyorum.

Yüksek Reisliğe

İkinci maddenin aşağıdaki şekilde yazılmasını arz ederim:

Madde 2. — Bu kanunun hükümleri 3780 numaralı kanunun ikinci maddesine tevfikân ilân edilmiş olan fevkalâde hallerin hitam bulduğu aynı kanunun üçüncü maddesine tevfikân Hükümetçe kararlaştırılarak ilân edileceği tarihten bir sene mürr edinceye kadar tatbik olunur.

**Mardin
E. Ergin**

SIHHAT ve İ. M. En. NAMINA Dr. O. Ş. ULUDAĞ (Konya) — Encümen iştirâk ediyor.

REİS — Encümen de bu takriri kabul ediyor.

A. N. DEMİRAĞ (Sivas) — Yalnız «İlân edileceği» yerine «İlân edildiği» demek daha doğru olur.

REİS — «Edildiği» ifadesi daha uygun görünüyor. Takriri bir daha okuyarak tasvibinize arz edeceğim. Kabul buyurulursa ikinci madde olur.

(E. Ergin'in takriri tekrar okundu).

N. S. SILAN (Tunceli) — Müruru edinceye kadar diyor. Encümene gitsin.

Y. ABADAN (Eskişehir) — İfadede sakatlık var. Encümene havale buyurulsun.

S. İÇÖZ (Yozgad) — Usulen Encümene gider, nazarı dikkate alındıktan sonra.

REİS — Encümen aynı şekli kabul etmiştir. Fakat görülüyor ki, ifade itibariyle encümen de tetkikine ihtiyaç vardır. Şuhalde madde ile birlikte encümene veriyoruz. (Muvafık sesleri).

İkinci bir takriri var, okutuyorum.

Yüksek Reisliğe

Kanun unvanındaki tertiplerin birinci maddede olduğu gibi yazılmasını arz ve teklif ederim.

**Bingöl
F. F. Düşünsel**

REİS — Bu takriri de encüme veriyoruz. Diğer iki maddeyi, diğer maddeler encümen-den gelinceye kadar müzakere edemeyiz. Ruznamemizde de müzakere edilecek başka

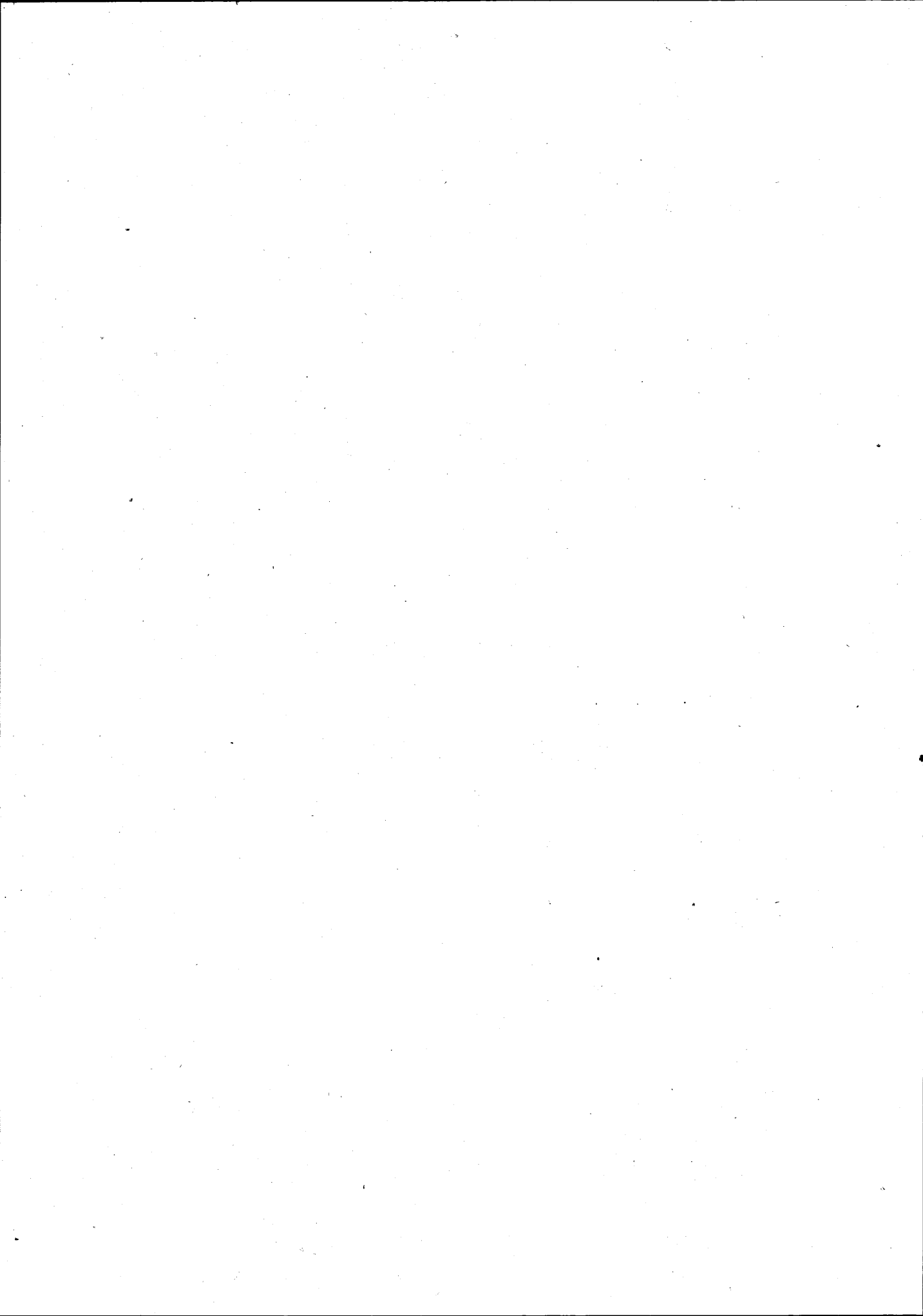
madde olmadığından pazartesi günü saat on beşte toplanmak üzere inikada nihayet veriyorum.

Kapanma saati : 15,27

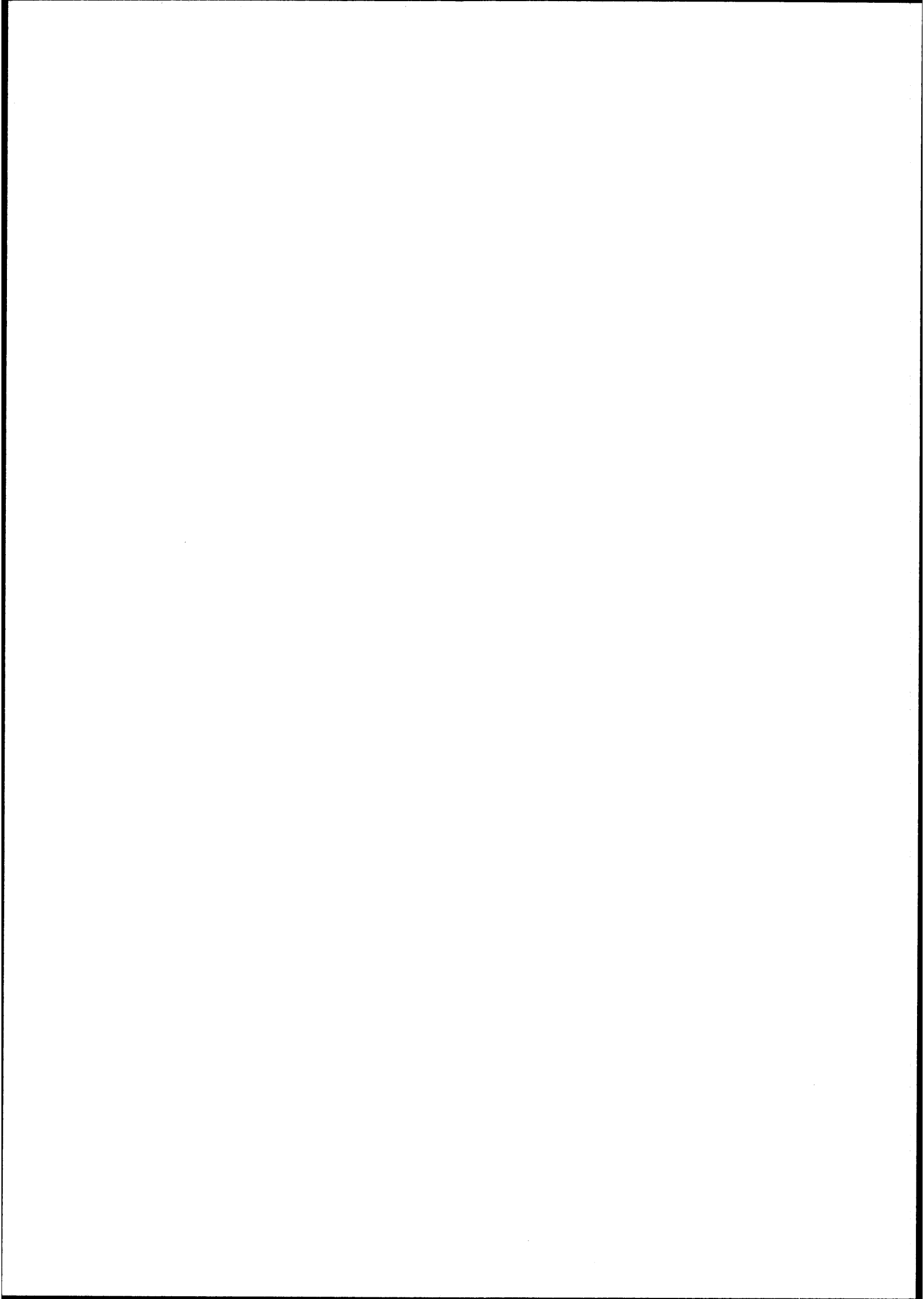
S. Sayısı : 87

Büyük Millet Meclisi, Riyaseticumhur ve Divanı Muhasabat 1942 malî yılı hesabı katileri hakkında Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni mazbataları (5/16)

**BÜYÜK MİLLET MECLİSİ, RİYASETİCUMHUR ve
DİVANI MUHASEBAT 1942 MALİ YILI HESABI
KATİLERİ HAKKINDA MECLİS HESAPLARININ
TETKİKİ ENCÜMENİ MAZBATALARI ;**

**TARANAMAMIŞTIR. CİZELGENİN ASLI CİLT
NÜSHASINDA MEVCUTTUR.**

S. Sayısı : 88

Türk kodeksine uygun olmayan eczayı tıbbiye ve kimyeviye hakkında kanun lâiyhası, Gümrük ve İhtisarlar ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet Encümenleri mazbataları (1/224)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Sayı : 71 - 70, 6/828

15 . III . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reislğine

Türk kodeksine uygun olmayan eczayı tıbbiye ve kimyeviye hakkında Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 2 . III . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhasının esbabı mucibesiyile birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Türk Kodeksine uygun olmayan eczayı tıbbiye ve kimyeviye hakkında kanun lâiyhası mucip sebepleri

1940 senesi meriyet mevkiine girmiş olan Türk kodeksi mucibince hariçten memleketimize ithal edilecek tıbbi ecza ve kimyevi maddelerin Türk kodeksinde yazılı vasıfları haiz olmaları lâzım gelmekte ve bu vasıfları haiz olmayanların ithallerine müsaade edilmemektedir.

Tıbbi ecza ve kimyevi maddeler imal eden memleketler fabrikaları ahvali hazıra sebebiyle içtimai maddeleri bile güçlkle tedarik edebildiklerinden imalâtını mensup oldukları memleketlerin kabul ettikleri kodeksde gösterilen vasıflara uygun bir şekilde ihzar ve hasretmiş bulunmakta ve bu sebeple hâlen ecnebi memleketlerden Türk kodeksine muvafık mamulât getirilmesi her zaman mümkün olmamaktadır. Görülen ihtiyaç karşısında ve son zamanlarda memleketimize eskidenberi tıbbi ve kimyevi ecza ithaline alışmış memleketlerden başka yerden de bu nevi maddelerin getirilmesine zaruret hâsıl olmuş olduğundan buralardaki fabrikalar henüz Türk kodeksi muhteviyatiyle ülfet peyda etmeğe imkân bulamamaktadırlar.

Sipariş vaziyeti bu şekilde olduğu gibi bazı firmalar tarafından ecnebi memleketlerden getirilmiş ve gümrüklerimize gelmiş olan bir kısım ilâçların Türk kodeksine uygun olmamasından dolayı yurda ithalleri de kabil olamamakta ve mallar gümrüklerde beklemektedir.

Vaziyetin bu şekilde devamı memleketimizin muhtaç bulunduğu bir çok tıbbi ecza ve kimyevi maddelerin celp ve ithallerine imkân vermemekte olduğundan hariçten getirilecek tıbbi ecza ve kimyevi maddelerin mutlak surette Türk kodeksinde yazılı vasıfları haiz olmalarında ısrar edilmeyerek imâl edildikleri memleketlerde kabul edilmiş vasıflara uygun bulunanların da Sıhhat Vekâletince ithallerine müsaade edilmesi lüzumlu ve faydalı görülmüş ve bu maksadın temini için ilâşik kanun lâiyhası hazırlanmıştır.

Türk kodeksi hükümlerinin tekrar ve katî surette muteber olabilmesini temin için de teklif edilen lâiyhanın hali tabii avdet edince tatbikine lüzum kalmıyacağından bu çet de ayrı bir madde ile gösterilerek Millî Korunma Kanunununmeriyetten kalkmasından sonra daha ancak bir gene meriyette kalarak badehu hükümlerinin kaldırılması muvafık görülmüştür.

Gümrük ve İnhisarlar Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
G. ve İ. Encümeni
Esas No. 1/224
Karar No. 9

22. III. 1944

Yüksek Reisliğe

Türk kodeksine uygun olmıyan tıbbi ve kimyevi eczanın ithal edilebilmesi hakkında Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekilliğince hazırlanarak 15 mart 1944 tarihli Başvekillik tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Sıhhat ve İctimai Muavenet, Gümrük ve İnhisarlar Vekilliklerinin mümessilleri bulunduğu halde Encümenimizde görüşüldü.

Lâyihanın gerekçesinden ve Encümende verilen izahattan anlaşıldığına göre 1940 dan beri Türk kodeksine uygun olmıyan tıbbi ve kimyevi ecza ve maddelerin ithaline dair mevcut memnuiyet dolayısıyla memleketin mühtaç bulunduğu bazı ecza ve maddeler gümrüklerden çıkarılmakta ve kodeksimize uygun ecza getirilmesi ise Milletlerarası fevkalâde durum sebebiyle her vakit mümkün olmamaktadır. Bu vaziyet karşısında Türk kodeksinde yazılı vasıfları haiz olmıyan ve fakat memleketin ihtiyaçlarına yarayabilecek

olan ecza ve kimyevi maddelerin ithaline Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekilliğince izin verilebilmesi ve bu salâhiyetin Millî Korunma Kanunu hükümlerinin yürürlüğü bittikten itibaren bir sene nihayetine kadar sürmesi yerinde görülerek kanun lâyihası Hükümetin teklifi veçhile aynen tasvip edilmiştir.

Havalesi uyarınca Sıhhat ve İctimai Muavenet Encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

G. ve İ. En. Rs.	M. M.	Kâtip
Mardin	Rize	Seyhan
Gl. S. Düzgören	K. Kamü	Ş. İzcen
Erzurum	Gazianteb	Malatya
M. H. Göle	C. S. Barlas	H. Sağıroğlu
Malatya	Samsun	Samsun
O. Taner	S. Erbay	N. Östüzcu
Tekirdağ		Tekirdağ
E. Pekel		N. Trak

Sıhhat ve İctimai Muavenet Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Sıh. ve İc. Mu. En.
Esas No. 1/224
Karar No. 7

11. IV. 1944

Yüksek Reisliğe

Türk kodeksine uygun olmıyan eczayı tıbbiye ve kimyeviye'nin ithalleri hakkında Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletince hazırlanıp Başvekâletin 15. III. 1944 tarihli tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan ve Encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası, Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti Müsteşarı ve Gümrükler Umum Müdürü huzurlarıyla tetkik ve müzakere olundu.

Şimdiye kadar Türk kodeksine uygun ilaçlar göndermekte veya buna göre siparişler kabul etmekte bulunan memleketlerin, durumları dolayısıyla, hususi sipariş kabul etmeme-

leri ve bu yüzden memleketimizde mevcut bulunan tıbbi ve kimyevi madde stoklarının azaldığı ve hattâ bazılarının tükendiği dolayısıyla bunlara olan ihtiyaç artmış bulunmaktadır. İptidai maddeleri güçlükle tedarik edebilen bu memleketler, imalâtlarını kendi kodekslerine göre hazırlamağa hasretmiş oldukları için, memleket ihtiyaçlarını kendi kayıtlarımız dâhilinde tedarik etmek mümkün olmamaktadır.

Buna mukabil bazı firmalar tarafından ecnebi memleketlerden getirilmiş maddeler de vardır ki bunlar yapıldıkları memleketlerin kodekslerine uygun olmakla beraber Türk ko-

deksine tevafuk etmediği için gümrüklerimizde toplanmış bulunmakta ve memlekete ithal olunamamaktadırlar.

Türk kodeksine uygun vasıfta ilaç tedarik etmekte ısrar etmenin görülen ihtiyaçlarımızı arttırmaktan başka bir şeye yaramıyacağı dolayısıyla, kodeksimize uygun olmamakla beraber, Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletince tetkik edilerek yapıldıkları memleketlerin kodekslerine uyduğu anlaşılan maddelerin kabul ve ithaline izin verilebilmesi esası Encümenimizde kabul edilmiştir.

Tabii hal avdet edip Türk kodeksi hükümlerinin tekrar ve katî olarak hâkim olması imkânları hâsıl oluncaya kadar ve muvakkat bir müddet için muteber olacağı hakkında; lâyihanın ikinci maddesinde konulan kayıt dahi Devletin kanunlarına uygun görülmele lâyihanın başında ve birinci maddede, yukarıda arzulanan mümessillerin dahi iştirakiyle, ufak tadiller yapılmış ve lâyihanın kabulüne Encüme-

nin birliğiyle karar verilmiştir.

Umumî Heyetin yüce tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reislığe sunulur.

Sıhhat ve İç. Mu.

En. Rs. N.

Konya

Dr. O. Ş. Uludağ

M. M.

Konya

Dr. O. Ş. Uludağ

Kâtip

Manisa

İmzada

bulunmadı

Afyon K.

İmzada bulunmadı

Bilecik

Dr. M. Suner

Bursa

Dr. M. T. Simer

İstanbul

Dr. G. Ataç

Konya

Dr. S. İrmak

Ordu

Dr. Z. M. Sezer

Amasya

Z. Tarhan

Burdur

İmzada bulunmadı

Edirne

Dr. F. Memik

Kocaeli

R. Akça

Kütahya

Dr. A. S. Delilbaşı

Sinob

Dr. B. Kökdemir

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türk Kodeksine uygun olmayan eczayı tıbbiye ve kimyeviye'nin ithalleri hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Gümrüklere gelmiş ve gelecek olan ve vasıfları Türk kodeksine uymayan tıbbî ecza ve kimya maddelerinin ithaline Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti izin verebilir.

MADDE 2. — Bu kanun Millî Korunma kanunu hükümleri mer'iyetten kaldırdığı tarihten itibaren bir sene nihayetine kadar hüküm sürer.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4. — Bu kanunun icrasına Sıhhat ve İctimai Muavenet ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri memurdur.

2 . III . 1944

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	A. R. Türel	
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
H. Uran	N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	S. Day	F. Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	S. H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

SIHHAAT VE İCTİMAİ MUAVENET ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Türk kodeksine uygun olmayan eczayı tıbbiye ve kimyeviye'nin memlekete ithalleri hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Gümrüklere gelmiş ve gelecek olan ve vasıfları Türk kodeksine uymayıp fakat imal edildikleri memleketlerin kodekslerine uygun olduğu tesbit edilen tıbbî ecza ve kimya maddelerinin memlekete ithallerine sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti izin verebilir.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.